

Ledare

Språket är en del av min identitet. Därför har jag känslor för vissa ord och formuleringar. En del finlandismer har jag varma känslor för. T.ex. *sem-la* 'fralla'. Och jag vet att min numera pensionerade kollega Mikael Reuter älskar finlandismen *glö-ta*, som jag själv ställer mig rätt kallsinnig inför. Hugo Bergroth uppskattade verbet *kräfta*. Våra läsare gillar bland annat *talko*, *ringbud* och *byxbuntar*. Vi finlandssvenskar har alla vår egen favorit som vi inte vill avstå från, och som vi tycker att andra gott kunde börja använda. Samtidigt förvånar vi oss över att andra älskar ord som vi inte alls har några känslor för.

Alla har vi också våra hatobjekt. Jag har utlyst *tvångssvenska* till mitt. Det beror inte på att ordet på något sätt skulle vara sämre konstruerat eller fungera sämre än något annat ord, det beror på vad vi signalerar när vi använder det. Ordet fokuserar på det negativa, på tvånget, oberoende av vad man har för åsikter om undervisningen i svenska i finska skolor. Till slut börjar man kanske rentav tycka nästan lika som de som ursprungligen lanserade det finska ordet *pakkoruotsi* och som *tvångssvenska* är en översättning av.

Användningen av *tvångssvenska* är bara ett exempel på hur man kan manipulera andra med hjälp av ord. Ett annat exempel är statens *produktivhetsprogram*, som låter effektivt och bra och mer vällovligt än ett sparprogram. Ytterligare ett exempel är de högljudda, fanatiska ateister som kallar sig *fritänkare* fast de inte verkar acceptera andra än sitt eget sätt att tänka. Alla dessa lömska ord ska vi genomskåda och punktera! Därför: säg i stället obligatorisk svenska, eller varför inte glädjesvenska, plussvenska, bonussvenska eller gratisvenska?

Charlotta af Hällström-Reijonen